

5. BÖLÜM

OLAY YERİ İNCELEME ÇALIŞMALARI HAKKINDA TEMEL BİLGİLER

Ali Osman Elmas |

*Hakikat aramakla bulunmaz ancak bulanlar hep arayanlardır.
Bayezid-i Bistami*

GİRİŞ

Toplumun huzurunu ve güvenliğini sağlamakla görevli olan güvenlik güçlerinin bir yandan araştırma ve soruşturma yaparken diğer yandan gelişen teknoloji ve bilimden faydalanması gerekmektedir. Bilimin ceza hukukunda vazgeçilmez olduğu bütün hukukçular tarafından kabul görmektedir. Adli olaylar, konusu mevcut yasalara göre suç olan bir olayın gerçekleşmesidir. Adli bir olayın üç unsuru olan olay yeri, mağdur ve olayın faili arasındaki bağlantılı tespit edebilmek için eldeki tanık ve diğer veriler yeterli olmaz. Olayın aydınlatılması için bilim ve teknolojiye ihtiyaç vardır.

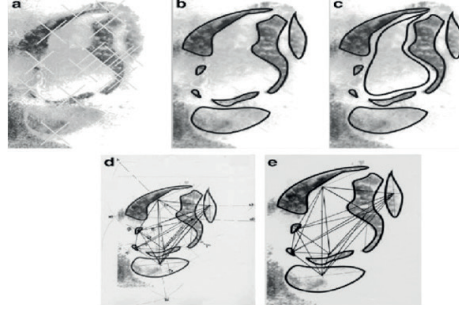
Günümüz hukuk sistemindeki en önemli ilkelerden biri olan “delilden sanığa ulaşma” ilkesinin gereği olarak da, herhangi bir adli olayla alakalı faile ulaşabilmek amacıyla delilleri konuşurmak gereklidir. Bu da yalnızca iyi bir olay yeri incelemesi ile gerçekleşebilir.

Soruşturmanın doğru başlayıp doğru sonuçlanması suçlu ve mağdurun ayrımı, olay yeri incelemesinin iyi bir şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu açıdan, olay yerinde yapılan araştırmaların dikkatli ve ayrıntılı yapılması önemlidir. Yargılamanın sonucunu etkileyen en önemli etkenden bir diğeri de olay yerinin iyi ve yeterince korunamamasıdır. İyi korunamamış bir olay yerinde bulunan delillerin güvenilir olduğu söylenemez. Bunun yanında delillerin yasalara uygun şekilde toplanıp, laboratuvarda incelenmesi de yargılamayı doğrudan etkileyecektir.

Teşkilatı ve Jandarma Teşkilatının yakın bir zamanda ortak veri tabanından yararlanmaya başlaması ile ülke çapında birçok faili meçhul olay aydınlatılmıştır.

Şekil 1. Parmak izi

Şekil 2. Kulak izi

Gözden Geçirme

1. Olay yeri incelemesi nedir? Gerçekleşen her olayda olay yeri incelemesi yapılır mı?
2. Olay yeri inceleme birimleri kimin emrinde görev yapar?
3. Deliller hangi özelliklere sahip olmalıdır?

KAYNAKLAR

1. Anonim. Olay. <https://sozluk.gov.tr/>, (Erişim: Ocak 2020)
2. Centel N, Zafer H. Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, 2008.
3. Develioğlu F, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat 20. Baskı, Aydın Kitabevi, 2003.
4. Dinler V. Ceza Muhakemesinde Delillerin Toplanması Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Suç Araştırmaları Anabilim Dalı, 2009.
5. Ergüzel S, Ceza Muhakemesi Hukukunda Olay Yeri İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
6. Fischer B, Techniques of Crime Scene Investigation, 7th Edition, CRC Press, 2004.
7. Gemici OO. Parmak İzinde Entegrasyonla Faili Meçhuller Bir Bir Çözülüyor, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/parmak-izinde-entegrasyonla-faili-mechuller-bir-bircozuluyor/1634121> (Erişim: Ocak 2020)
8. Kaygusuz Z. Olay Yeri İncelemesinde Hukukilik ve Bilimsellik, <http://cezahukuku.blogspot.com.tr> (Erişim: Ocak 2020)
9. Kriminal Daire Başkanlığı Olay Yeri İnceleme Şube Müdürlüğü. <https://www.egm.gov.tr/kriminal/olay-yeri-inceleme-sube-mudurlugu> (Erişim: Aralık 2019)
10. Parlar A, Hatipoğlu M, Yüksel EG. Ceza Muhakemesi Hukukunda Deliller Çapraz Sorgu ve İspat, Yayın Matbaası, 2010.
11. Tanrıverer U. Adli Bilimler ve Suç Bilimi Bağlımlarında Mekân: Olay Yeri ve Suç Yeri. Mekân: Toplumbilim, Mimarlık ve Yazınbilimde Mekân Araştırmaları (Ed: Erkan Zengin ve ark.), Detay Yayıncılık, 2017. ss 105-130
12. Tutumlu MA. Medeni Muhakeme Hukukunda Delillerin İleri Sürülmesi, Seçkin Yayınevi, 2007.
13. White P, Crime Scene to Court The Essentials of Forensic Science, 4th Edition, Royal Society of Chemistry Press, 2010
14. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 1993/6-79, K.1993/108, T.19.04.1993, Yargıtay Kararları Dergisi, 1993.
15. Yükseloğlu E. H. ve ark. Olay Yeri İncelenmesi ve Türkiye'deki Uygulamalar, Polis Bilimleri Dergisi, 2006.